

(школа)

учня/учениці _____ класу (групи) по спеціальності _____

(ім'я та прізвище)

МУЗИКОЛОГІЯ

II частина іспиту
ТЕСТ З ІСТОРІЇ МУЗИКИ

Завдання шкільного випускного іспиту
Основна сесія

23 червня 2022 р.

Тривалість – 50 хв.

ВКАЗІВКИ

- Тест з історії музики складається з трьох завдань. Порядок звучання уривків музичних творів вказується в кожному завданні.
- Запитання, позначені зірочкою (*), призначені для кандидатів згідно основної частини предмета «Теорія музики». Кандидатам згідно основної частини предмета «Виразність виконавця і режисура звуку» їх виконувати не обов'язково, але за правильні відповіді на ці запитання можуть бути нараховані додаткові бали.
- Запитання, позначені двома зірочками (**), призначені лише для кандидатів згідно основної частини предмета «Теорія музики». Відповівши на ці запитання, вони можуть отримати додаткові бали. Відповіді на ці запитання у екзаменаційних роботах кандидатів за основним предметом «Виразність виконавця і режисура звуку» не оцінюються.
- Виконуючи завдання з наданими варіантами відповідей, позначте правильні відповіді, обводячи відповідні літери. Якщо Ви змінюєте свій вибір, закресліть попередній вибір і чітко позначте іншу обрану відповідь. Якщо Ви позначите більше відповідей, ніж є правильних, за кожен позначений неправильну відповідь буде зніматися бал.
- У всьому тесті за 50 відсотків (і більше) правильно написаних імен і прізвищ композиторів мовою оригіналу призначається один додатковий бал.
- У всьому тесті за 50 відсотків (і більше) правильно написаних точних назв творів і додаткову інформацію про них призначається один додатковий бал.
- Пишіть лише у відведених для Вас місцях, не пишіть у місцях, відведених для записів оцінювачів. Для виконання тесту можна використовувати олівець і гумку, але остаточні відповіді записуйте **лише** ручкою з **чорним чорнилом**. Оцінюються лише відповіді, позначені або написані такою ручкою.

VERTINIMAS

Taškų suma už muzikos istorijos testą

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

1 завдання

Ознайомтеся із завданням (надається 1 хвилина).

Незабаром прозвучать фрагменти музичних творів. Слухаючи їх, виконайте завдання. Кожен фрагмент звучатиме один раз.

1.1. (*) Напишіть імена і прізвища композиторів творів, що прозвучали, а також жанри і назви творів, назвіть епоху кожного твору (Середньовіччя, Відродження, Бароко, Класицизм, Романтизм) або стиль (імпресіонізм, експресіонізм, неокласицизм, соноризм, мінімалізм).

№	Композитора ім'я, прізвище	Жанр твору	Твору назва	Епоха / стиль
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.*				
7.*				

20 балів (+8*)			
----------------	--	--	--

1.2.(*). Заповніть таблиці. Кожне поняття і кожную назву твору віднесіть до відповідної епохи і впишіть літеру, якою вона позначена.

- A** Середньовіччя
- B** Відродження
- C** Бароко
- D** Класицизм
- E** Романтизм / XIX ст.
- F** XX ст.

Поняття	
Нововіденська школа	
неокласицизм	
<i>опера seria</i>	
веризм	
* річеркар	
* невма	
* <i>ars nova</i> (арс нова)	

Назви творів	
«Дон Жуан»	
«Незакінчена симфонія» h-moll	
«Пасифік № 231»	
«Пасторальна симфонія»	
Секвенція «Dies irae» («День гніву»)	
«Тангойзер»	
Токата і фуга d-moll для органа	

11 балів (+3*)

1.3. Назвіть композиторів творів, зазначених у питанні 1.2.

«Дон Жуан»: _____

«Незакінчена симфонія» h-moll: _____

«Пасифік № 231»: _____

«Пасторальна симфонія»: _____

«Тангойзер»: _____

Токата і фуга d-moll для органа: _____

6 балів

1.4.* За наданими описами визначте ім'я і прізвище композитора та назву твору.

- A** Це концерт з 3 частин для клавесина з двома клавіатурами (мануалами): гра на них імітує протиставлення соліста (*piano*) та оркестру (*forte*), що є характерним і для сольних концертів А. Вівальді. Цей твір (разом із «Французькою увертюрою») входить до збірки з двох композицій, що відображає два основні стилі епохи – французький та італійський.

Композитор і назва твору:

- B** Вінцем творчості композитора для оркестру є три симфонії, що були написані у 1788 р. за три літні місяці. Остання з них – більшого обсягу, одна з найвідоміших симфоній цього композитора. Найголовнішою є її остання частина, фінал. Його основна тема неймовірно проста, складається всього з 4 звуків, але з неї виростає ціла п'ятиголосна fuga. Симфонія закінчується дуже велично, що і відображено в назві твору.

Композитор і назва твору:

- C** Пишучи цей твір, композитор хотів зобразити старі язичницькі обряди, кульмінацією яких стає ритуал жертвопринесення. Коли це твір вперше був виконаний у Парижі, його освистали, проте згодом на нього очікував приголомшливий тріумф. Твір розпочинається вільно інтерпретованою мелодією литовської народної пісні «Tu mano siserėla» («Ти моя сестриця»).

Композитор і назва твору:

6 балів *			
-----------	--	--	--

Сума балів 1 завдання (макс. 37 (+17*))			
---	--	--	--

2 завдання

Виконайте завдання. Воно не пов'язане з музикою, що звучить.

2.1. У тексті описується жанр симфонічної поеми. Замість пропущених, впишіть відповідні слова.

Жанр симфонічної поеми виник у _____ сторіччі. Автором перших симфонічних поем
(сторіччя)

вважається _____, що створив навіть 13 творів цього жанру.
(ім'я і прізвище композитора)

Перший литовський композитор, який створив симфонічну поему – _____
(ім'я і прізвище композитора)

_____. Він створив _____ симфонічних поем, що мають такі назви
(кількість)

(назви творів)

6 балів			
---------	--	--	--

2.2. Позначте твори, що їх відносять до жанру симфонічної поеми.

A «Електрична поема» В. Бацявічюса

B «Егмонт» Л. ван Бетховена

C «Море» М. К. Чюрльоніса

D «Післяполуденний відпочинок фавна»
К. Дебюссі

E «Пер Гюнт» Е. Гріга

F «Пори року» Й. Гайдна

G «Африканські ескізи» Ю. Юзелюнаса

H «Прелюди» Ф. Ліста

I «Centones meae urbi» О. Нарбутайте

J «Влтава» Б. Сметани

K «Веселі пригоди Тіля Уленшпігеля»
Р. Штрауса

L «Загибель богів» Р. Вагнера

5 балів			
---------	--	--	--

2.3.* Позначте особливості, характерні для перших симфонічних поем.

A жанр інструментальної музики

B жанр вокально-інструментальної
музики

C твір для сольного інструменту з
оркестром

D твір для камерного ансамблю

E твір для оркестру

F твір для хору і оркестру

G твір з однієї частини

H циклічний твір з 3–4 частин

I сонатна форма у вільному
трактуванні

J є характерною сюїтність

K є характерною лейтмотивна
система

L є характерним монотематизм

M жанр програмної музики

N жанр абсолютної музики

6 балів*			
----------	--	--	--

2.4.* За наданим описом визначте музичний жанр.

- A** Сповнений співів ліричний різновид оперної арії, що узвичаївся в операх XVIII ст. На початку XX ст. цим терміном почали називати першу арію важливого героя опери, яка характеризується розвиненою формою і віртуозністю. Такі різновиди арії були створені Г. Россіні («Севільський цирульник»), М. Глінкою («Руслан і Людмила»), Ш. Гуно («Фауст»), В. Белліні («Норма»), Г. Доницетті («Лючія ді Ламмермур») та ін.

Музичний жанр: _____

- B** Це різновид варіацій, що узвичаївся в епоху Бароко. Суттєва властивість цього жанру – незмінний бас. Цей жанр виник із урочистого танцю, який виконується у сповільненому темпі і якому є характерним тридольний метр. Такі варіації часто починаються з передтакту, тема зазвичай коротка (4–8 тактів), перший раз подається одноголосно.

Музичний жанр: _____

2 бали*			
---------	--	--	--

Сума балів 2 завдання (макс. 11 (+8*))			
---	--	--	--

3 завдання

Ознайомтеся із завданням (надається 1 хвилина).

Незабаром прозвучать фрагменти музичних творів. Слухаючи їх, виконайте завдання. Кожен фрагмент звучатиме один раз.

3.1.* Запишіть імена і прізвища композиторів творів, що прозвучали, і назви творів або циклів. Вкажіть частину твору або назву частини.

№	Ім'я, прізвище композитора	Назва твору / циклу	Частина / назва частини
1.			
2.			
3.			
4.*			

9 балів (+3*)			
---------------	--	--	--

3.2.* У цитаті йдеться про один із найвизначніших вокальних творів композитора. Вкажіть ім'я і прізвище композитора, назви твору і його частин, склад виконавців.

«Композитор народними словами оповідає сказання про крота, рака, жайворонка, ластівку, пояснює, чому дерева більше не говорять, ясен раніше ніж інші дерева листя скидає, ридає за братчиком дубом, регоче з витівок чорта. [...] Образна вокальна партія твору нагадує то плач, то раптові розсипи інтонації речитативу, то звучить у ритмі танцю, а тоді – ніби це найзвичайнісінька народна пісня».

Лорета Тамуліте, 1971 р.

Ім'я і прізвище композитора: _____

Назва твору і склад виконавців: _____

*Назви частин твору: _____

3 бали (+3*)			
--------------	--	--	--

3.3.* У тексті йдеться про литовських мистців і їхню творчість. Замість пропущених, впишіть відповідні слова.

У 1932 р. народилися дві винятково яскраві особистості литовської музики – музикознавець, піаніст, дослідник творчості М. К. Чюрльоніса _____

(ім'я і прізвище)

і композитор _____, що прославився своїми ораторіями

(ім'я і прізвище)

і баченням архаїчної музики.

Твір цього композитора _____, створений у 1975 р. для акторки,

(назва твору)

2 скрипок та 2 фортепіано, може вважатися одним із перших зразків інструментального театру в литовській музиці. Твір написано за текстами поета _____.

(ім'я і прізвище)

Багато його текстів зустрічається і в пізнішій творчості композитора. У творі використано сучасні техніки компонування музики – винайдена А. Шенбергом _____,

(назва техніки виконання)

а також _____, що нагадує вільну імпровізацію.

(назва техніки виконання)

6 балів*			
----------	--	--	--

3.4.* Позначте композиторів, що належать до покоління литовських неоромантиків, яке заявило про себе у 80-х роках ХХ ст.

A Ф. Байорас

B Е. Бальсіс

C В. Баркаускас

D В. Бартуліс

E Ю. Юзелюнас

F Б. Кутавічюс

G А. Мартінайтис

H Р. Мажуліс

I О. Нарбутайте

J Ш. Накас

3 бали*			
---------	--	--	--

3.5.** У тексті йдеться про литовських композиторів і їхню творчість. Впишіть імена і прізвища композиторів.

В полі зору композиторів-неоромантиків опинилася музика творців з минулого. Використовуються різноманітні алюзії, посилання на раніше створені твори і навіть прямі цитати з музики інших композиторів.

Наприклад, композицію «Vachvariationen» композитор _____
(ім'я і прізвище)

створив з фрагментів музики Й. С. Баха.

Цікаво, що в музиці литовських композиторів можна помітити особливо багато відображень творчості Ф. Шуберта. Один з найяскравіших представників литовського неоромантизму _____
(ім'я і прізвище) створив «Незакінчену симфонію», _____
(ім'я і прізвище)

_____ – композицію «Winterserenade», а _____
(ім'я і прізвище)

написав твір «I like Schubert» для камерного оркестру.

4 бали**			
----------	--	--	--

3.6.** У тексті йдеться про лауреатів Національної премії у галузі культури і мистецтва за 2021 р. Замість пропущених, впишіть відповідні слова.

У 2021 р. двоє представників світу музики стали лауреатами Національної премії у галузі культури і мистецтва. Один з них – _____,
(ім'я і прізвище)

багаторічний керівник хору хлопчиків _____,
(назва хору)

Германасом Перельштейнасом.

Інша лауреатка премії – _____,
(ім'я і прізвище)

часі дослідниця _____.
(тип литовських народних пісень)

Завдяки їй архаїчний стиль співу аукшайтян (жителів Аукштайтії, етнокультурного регіону Литви) та пісні, що виконуються у цьому стилі, у 2010 р. було занесено до Списку шедеврів усної та нематеріальної культурної спадщини людства _____.
(назва організації)

Ця етномузикологиня також є однією із засновників та виконавців групи співаків цього стилю _____.
(назва групи)

6 балів**			
-----------	--	--	--

Сума балів 3 завдання (макс. 12 (+15*)(+10**))			
---	--	--	--

VERTINIMAS

Muzikos istorijos testas	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
1 užduotis	37(+17*)			
2 užduotis	11(+8*)			
3 užduotis	12(+15*)(+10**)			
Papildomi taškai už kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba	1			
Papildomi taškai už tikslius kūrinių pavadinimus	1			
Taškų suma	60(+40*)(+10**)(+2)			